

УДК 657

Оглобліна В. О.¹, Загородній С. А.², Плиска О. В.³

¹ канд. екон. наук, доц., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів;

² аспірант;

³ аспірант;

Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету, м. Запоріжжя, Україна.

ВПЛИВ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКОМЕНЕДЖМЕНТУ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Система екологічного менеджменту є сучасним інструментом комплексного управління екологічними аспектами діяльності підприємств. Вплив результатів екологічного менеджменту на розвиток інноваційного підприємництва є рушійною силою переходу до «зеленої» економіки. Екологічний менеджмент перетворює екологічні обмеження на можливості для створення конкурентних переваг, стимулюючи впровадження нових технологій, продуктів та управлінських моделей.

Для ефективного і перспективного розвитку екоменеджменту в організації потрібно постійно використовувати різні інновації. Це певна новизна, що вводить на підприємстві та забезпечує якісний та результативний ріст ефективності продукції чи процесів, а також сприяє високій конкурентоспроможності організації як на зовнішньому так і на внутрішньому ринку. Екологічно орієнтована інноваційна діяльність підприємства повинна реалізовуватись на основі застосування екологічно чистих безвідходних та маловідходних технологій, встановлення очисних споруд для шкідливих викидів газів та стічних вод, застосування новітніх технологій з переробки сировини для затрат меншої кількості енергії, розроблення і постачання продукції, яка не має шкідливого впливу на довкілля. На розвиток інновацій в сфері екологічного менеджменту впливає низка чинників (зовнішніх та внутрішніх), які сприяють розвитку інновацій або перешкоджають їх запровадженню. Зовнішні чинники: рівень економічного зростання, політична ситуація в країні, національна та міжнародна законодавча база, податкова політика, наявність зовнішніх джерел фінансування, науково-технічний прогрес, екологічна ситуація в країні та міжнародні програми з екологічної безпеки. Внутрішні чинники: цілі організації в напрямку реалізації екологічних заходів; рівень забезпеченості внутрішніми джерелами фінансування; наявність фахівців з екологічної безпеки та відповідних структурних підрозділів.

Ключовою метою впровадження міжнародного стандарту ISO 14001 є створення результативної системи екологічного управління, яка дозволяє підприємствам мінімізувати негативний вплив на навколишнє середовище,

оптимізувати використання природних ресурсів та підвищити економічну ефективність виробничих процесів. Основні принципи стандарту ISO 14001 передбачають послідовне впровадження екологічної політики через чотири взаємопов'язані етапи: планування, впровадження, перевірку та коригування.

Практична цінність стандарту ISO 14001 полягає в забезпеченні комплексного підходу до екологічного менеджменту. Підприємства, які впроваджують цей стандарт, отримують низку конкурентних переваг. Серед них зниження операційних витрат через ефективне ресурсоспоживання, мінімізація екологічних ризиків, покращення корпоративного іміджу та розширення можливостей виходу на міжнародні ринки.

Важливим аспектом є постійне вдосконалення екологічної політики. Стандарт ISO 14001 передбачає циклічний підхід до управління, що дозволяє підприємствам систематично аналізувати власну екологічну діяльність, виявляти недоліки та впроваджувати більш ефективні механізми екологічного менеджменту.

Як свідчить досвід розвинених країн, одним із стимулів запровадження новітніх технологій у сфері екоменеджменту є рівень стійкого економічного зростання в країні, адже за відсутності останнього не буде коштів для фінансування даної сфери. Сертифікація за ISO 14001 відкриває додаткові можливості для участі у міжнародних тендерах, грантових програмах та проектах з державно-приватного партнерства. Багато міжнародних фінансових інституцій розглядають наявність екологічного менеджменту як обов'язкову умову для надання фінансування.

Отже, врахування зовнішніх та внутрішніх чинників впливу на розвиток інновацій в сфері екологічного менеджменту дозволить підприємствам ефективніше планувати екологічні заходи на підприємстві, організовувати та мотивувати роботу працівників, задіяних до даної сфери діяльності, контролювати та регулювати процеси управління екологічною безпекою тощо. Результати екоменеджменту стимулюють підприємництво переходити від пасивної відповідності екологічним нормам до активного створення інновацій, що гарантує довгострокову життєздатність бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воронкова В.Г., Метеленко Н.Г., Нікітенко В.О., Оглобліна В.О., Белоконь К.В. Інноваційна парадигма штучного інтелекту (ШІ) як драйвер зеленої екології і зеленої металургії. Innovative paradigms of modern digital society: collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2025. 180 p, 5-24.